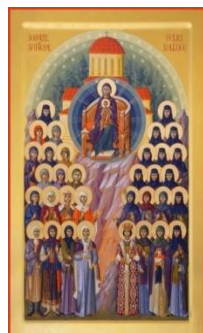

Anul al XIX-lea, Nr. 492
11 octombrie 2026
Duminica a XXI-a după Rusalii
-Pilda semănătorului-

Parohia Vovidenia Galați

- buletin duhovnicesc bilunar -
ISSN 2734 - 892X ISSN - L 2734 - 892X

„Fraților, știind că omul nu se îndreptează din faptele Legii, ci prin credința în Hristos Iisus, am crezut și noi în Hristos Iisus, ca să ne îndreptăm din credința în Hristos, iar nu din faptele Legii, căci din faptele Legii nimeni nu se va îndrepta. Dacă însă, căutând să ne îndreptăm în Hristos, ne-am aflat și noi înșine păcătoși, este, oare, Hristos slujitor al păcatului? Nicidecum! Pentru că, de zidesc iarăși ceea ce am dărmăat, mă arăt pe mine însumi călcător (de poruncă). Fiindcă eu, prin Lege, am murit față de Lege, ca să trăiesc lui Dumnezeu. M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine“.

(Galateni II, 16-20)

**2026: „ANUL OMAGIAL AL
PASTORAȚIEI FAMILIEI CREȘTINE“ ȘI
„ANUL COMEMORATIV AL SFINTELOR
FEMEII DIN CALENDAR (MIRONOSIȚE,
MUCENIȚE, MONAHII, SOȚII ȘI
MAME)“**

Dicționar teologic: catapeteasmă, cristelniță, psalt

„CATAPETEASMĂ (gr. katapetasma - văl, perdea)

Perete dintre naos și altar, confecționat din lemn sau din zid, menit să separe evenimentele legate de Taina Sfintei Euharistii de privirile credincioșilor din naos.

Catapetasma mai este numită și tâmplă (τὸ τέμπλον, ou) sau iconostas (τὸ εἰκονοστάσιον, ou, susținător de icoane). Motivația acestei separații este dată de caracterul de Taină al Sfintei Euharistii ce nu poate fi interpretată, elucidată, conceptualizată sau banalizată de cunoașterea condiției omenești.

De asemenea, existența catapetesmei arată că Taina nu poate fi privită dintr-o perspectivă fizică și nici abordată conceptual. De aceea ea ascunde ochilor celor din naos prefacerea Sfintelor Daruri. Catapeteasma este purtătoare de icoane deoarece singura formă de cunoaștere reală a Tainei, în această viață, vine dintr-o perspectivă iconică. Astfel nu este doar un zid despărțitor, ci devine fereastră vie spre Împărăția Cerurilor.

CRISTELNIȚĂ: Vas sub formă de cazan, cu un picior înalt, cu două toarte, folosit pentru botezul pruncilor.

Apa, care se toarnă în cristelniță pentru săvârșirea Botezului, ca și cristelnița, care înlocuiește baptisteriile de altădată, simbolizează apa Iordanului, în care S-a botezat Hristos și mormântul în care a fost îngropat.

Apa din cristelniță se sfințește de către preot sau episcop, cu invocarea Duhului Sfânt, iar după botez ea se varsă într-un loc curat, ferit de întinare. Afundarea pruncului de trei ori în apa Botezului și scoaterea lui de trei ori în numele Sfintei Treimi simbolizează moartea și îngroparea cu Hristos și învierea împreună cu El.

PSALT (gr. psaltis, psaltodos; lat. psalmista, cantor-cantoris; slv. kantor - cântăreț de strună în biserică) Persoană cu pregătire specială și desemnată pentru interpretarea cântărilor în cadrul slujbelor bisericești.

Psaltul era persoana care cânta inițial psalmii, urmașul solistului sinagoga. Astăzi, termenul desemnează cântărețul bisericesc specializat în muzica psaltică. Persoană responsabilă cu intonarea și buna desfășurare a cântărilor de strună, singur sau ajutat de alți cântăreți-psalți. De obicei este absolvent al unei școli de cântăreți bisericești, seminar teologic, facultate de teologie sau școală de muzică. Potrivit rânduielii Bisericii, face parte din clerul inferior.

Conduce, dirijează și îndrumă ansamblul vocal format din mai mulți cântăreți (psalți) care interpretează muzică psaltică. Spre deosebire de cor, grupul psaltic interpretează exclusiv muzică monodică, tradițională.

Psaltul apare printre slujitorii Bisericii mai târziu decât anagnostul (numit și lector sau citeț), ale cărui atribuții le va prelua. Până prin sec. VII-VIII, toți credincioșii care participau la Sfânta Liturghie cântau în biserică (intonau imnuri liturgice și dădeau răspunsuri la ectenii). Inițial, funcția de cântăreț a fost creată cu scopul instruirii credincioșilor și al îndrumării lor în timpul cântării în biserică, mai ales din sec. al IV-lea, când începe cântarea antifonică. Acest rol devine și mai important prin sec. al VIII-lea.

De asemenea, în grupurile psaltice apare și cântărețul de strănă, care poartă titulatura de protopsalt - psaltul principal al cărui rol este acela de a începe și conduce cântarea împreună cu cele două strane. Îl întâlnim la Catedrala Patriarhală și la alte catedrale sau biserici mari. Acesta are chiar și atribuții didactice, fiind cel care îi inițiază pe ucenici în cântarea bisericească și rânduiala liturgică. Cântăreții bisericești de azi au, în afară de cântarea la strănă, multiple sarcini, pe care, în Biserica primelor veacuri, le îndeplineau persoane special angajate“.

(Pr. Ciprian Băra, Ziarul Lumina, 9 octombrie 2026)

Despre iluzia exactității: când precizia ascunde sensul

„Una dintre marile transformări ale epocii moderne a fost schimbarea modului de a vedea istoria și, prin extensie, teologia. Sub influența raționalismului iluminist și, mai târziu, a pozitivismului, istoria a început să fie tratată tot mai mult ca o știință empirică, întemeiată pe dovezi verificabile obiectiv. Dacă, odinioară, istoria era povestea unei comunități relatată dintr-o perspectivă subiectivă, modernitatea a început să caute în ea faptele brute, desprinse de orice interpretare sau perspectivă. Această transformare a adus o rigoare necesară cercetării istorice, dar a și alimentat iluzia că putem privi trecutul dintr-un punct de vedere complet neutru, ca și cum faptele ar putea vorbi singure, fără un cadru de interpretare. Nu există, însă, fapte istorice în stare pură, independente de perspectiva celui care le selectează, le leagă și le interpretează.

Aceeași mentalitate a fost aplicată și Sfintei Scripturi. Biblia a ajuns să fie tratată, în anumite abordări moderne, asemenea unui document istoric sau chiar unui obiect de laborator: ceea ce poate fi demonstrat empiric este considerat valid, iar ceea ce nu poate fi verificat prin metodele științei actuale (mereu schimbătoare!) este privit cu suspiciune. De aici au apărut, în direcții opuse, atât liberalismul teologic, care a încercat să elimine sau să demitizeze supranaturalul din Scriptură, cât și anumite forme de fundamentalism care au încercat să demonstreze științific literalitatea fiecărui detaliu biblic. Deși ajung la concluzii diferite, cele două abordări împărtășesc aceeași premisă eronată, aceea că adevărul Scripturii ar trebui să poată fi măsurat după criteriile științei moderne. În ambele cazuri, însă,

există riscul de a pierde din vedere tocmai sensul pe care narațiunea vrea să îl transmită.

Un exemplu sugestiv al abordării moderne a Bibliei îl reprezintă chiar evenimentul Răstignirii Mântuitorului: au fost mâinile Sale străpunse de cuie în palme sau în încheieturi? Din punct de vedere anatomic și istoric, există argumente potrivit cărora încheietura ar fi oferit o susținere mai potrivită pentru greutatea trupului. Însă, atunci când această distincție devine centrul discuției, există riscul ca un detaliu secundar să fie transformat într-un criteriu absolut al adevărului și să eclipseze semnificația profundă a Răstignirii.

Din punctul de vedere al iconografiei creștine, reprezentarea cuielei în palme nu trebuie privită pur și simplu ca o eroare artistică. Ea ține de un limbaj simbolic în care mâna are o semnificație mult mai amplă. Mâna este organul lucrării, al acțiunii și al relației omului cu lumea. După chip, mâna cuiva reprezintă cel mai uman element al trupului. Străpungerea mâinilor lui Hristos poate fi astfel înțeleasă nu doar ca o reprezentare a suferinței fizice, ci și ca imagine a dăruirii totale de Sine a Fiului lui Dumnezeu devenit Om pentru mântuirea oamenilor.

Aici se află distincția dintre simpla exactitate istorică și adevărul deplin. Dacă judecăm o imagine exclusiv după criteriul reconstrucției istorice, riscăm să nu mai vedem ceea ce imaginea încearcă să spună. O icoană nu este o fotografie. Ea nu urmărește să reproducă exhaustiv fiecare detaliu vizibil al unui eveniment, ci să facă prezent sensul acestuia.

Acest lucru nu înseamnă că adevărul istoric nu contează. El contează, dar nu epuizează sensul unui eveniment. În cazul Răstignirii Domnului, întrebarea „unde au fost bătute cuiele?” poate fi interesantă și legitimă, însă esențială este alta: ce înseamnă această Jertfă pentru lume și pentru fiecare om? Creștinismul nu ne cere, așadar, să alegem între exactitate și simbol, între istorie și teologie, ci să le înțelegem împreună. Atunci când confundăm precizia cu adevărul, riscăm să cunoaștem tot mai multe detalii despre lucruri și să înțelegem tot mai puțin despre semnificația lor“.

(Diac. Emilian Apostolescu, Ziarul Lumina, 9 Octombrie 2026)

Parohia Vovidenia

IBAN: RO88RNCB014416617381000; Cod fiscal: 14142722

Biserica: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24, jud. Galați;

Capela mortuară: Galați, str. Logofăt Tăutu, nr. 24, jud. Galați;

Cantina parohială: Galați, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 31, jud. Galați;

 Preot Pelin Gabriel-Ioan: 0 7 5 2 7 2 3 4 5 2

 e-mail : pelin_gabriel@yahoo.com; vovidenia@gmail.com

 www.bisericavovidenia.ro